

stemmelse i § 2 vilde jo have udvidet Loven i ikke ringe Grad og givet den større Betydning end efter den tidligere Affattelse, og jeg tror, at dette er et Punkt, der ogsaa for tjener dette Things nærmere Overveelse.

Om Virkningen af dette Lovforslag maa man imidlertid ikke gjøre sig for store Forventninger. Jeg siger det, fordi man fra enkelte Sider har betragtet det som en større økonomisk Reform; saaledes betragter jeg ikke dette Lovforslag. Dets Diemed er at modarbejde den Løshed, der for Dieblikket findes i Lærings- og Medhjælper-Forholdene, at fæstne disse og dermed bidrage til, at skaffe Læringerne en bedre fagmæssig Uddannelse, gjøre dem til dygtigere Mennesker og derved sikke dem en bedre Fremtid. Men det maa jo ikke glemmes, at Lovforslaget ikke tvinger Nogen end under sit Omraade, naar han ikke selv vil. Ingen Mester tvinges til at modtage Læringer, han har Lov til at holde Medhjælpere, og intet ungt Menneske tvinges til at gaa i Lære, han kan benytte den gamle Medhjælpervei. Det er altsaa en frivillig Sag, om man vil underkaste sig denne Lov; imidlertid søger man jo indenfor det borgerlige Liv at fæstne Læringsforholdene. Mange Handlende og Industridrivende ere af den Mening, — der foreligger flere Tilfældegivelser derom — at det virkelig for Fremtiden vilde have Betydning, om man gif til at vedtage et Lovforslag som dette, og Landsstinget har jo ogsaa erklæret sig enigt i dette Standpunkt, idet det tidligere har vedtaget Lovforslaget. Hermed skal jeg anbefale Lovforslaget til at nyde Fremme og til nærmere Undersøgelse paa de Punkter, som man mulig maatte finde tvivlsomme.

Mænen: Det er jo en Narrække siden, at dette Lovforslag har været til Behandling i dette Thing, og det er jo forsaavidt glædeligt, at det høie Folkething har besluttet sig til at fremme Sagen saaledes, at vi nu paany kunne faae det under Forhandling. Det er ganske vist ikke nogen særlig bethyningssfuld Reform, her er Tale om, men paa den anden Side tror jeg dog, at netop de Næringsdrivende, som det angaar, lægge en vis Vægt derpaa just af Hensyn til den Betydning, Læringsforholdets Ordning har for Bevarelsen og Vedligeholdelsen af Fagdygtigheden indenfor de nye Generationer, der skulle slutte sig til de bestaaende Haandværk og Næringer. Forsaavidt vilde det altsaa være ønskeligt, om der kunde udkomme en Lov, som virkelig ordnede dette Forhold. Naar jeg nu sammenligner Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det er sendt tilbage til

os, med den Skikkelse, hvori det sidst forlod dette Thing, er det jo allerede fremhævet af den høitærede Indenrigsminister, at der er foretaget en Række Ændringer deri paa forskellige Punkter. Jeg skal efter den ærede Ministers Udtalelse ikke komme ind paa disse, uden forsaavidt en lille Ændring angaar, hvorom jeg finder Anledning til at tilføie et Par Ord. Det er Ændringen i § 1, som angaar Omraadet for Loven. Lovforslaget skal jo, som det nu foreligger, omfatte enhver Antagelse af Læringer fra en Næringsdrivendes Side, forsaavidt hans Bedrift hører til bunden Næring. Jeg tror, at vi ikke tør undlade at være opmærksomme paa, at det let kan fremkalde yderligere Sakuner i den gjældende Ret end dem, der fremkaldtes ved Forslaget, som det tidligere var affattet. Det vil nemlig erindres, at § 20 siger, at de hidtil gjældende Lovbestemmelser angaaende Forholdet mellem Læremestre og Læringer blive fremdeles at anvende paa de Overenskomster angaaende dette Forhold, der ere indgaaede, forinden Loven træder i Kraft; men iøvrigt ophæves de nævnte Lovbestemmelser, forsaavidt de ikke udtrykkelig ere opretholdte ved denne Lov. Det er altsaa alle mulige Lovbestemmelser angaaende Forholdet mellem Læremestre og Læringer, som ophæves; men paa den anden Side giver dette Lovforslag kun Regler angaaende Læringsforholdet, forsaavidt Læringer er under 18 Aar. Vi ville selvfølgelig ikke have nogen Regel for Læringsforholdet, hvor Læringer maatte være over 18 Aar. Det er Noget, som i og for sig er en Mangel, men vi have jo tidligere en Gang ment, at det ikke vil være en saadan Mangel, at der var Grund til at foretage en Ændring i saa Henseende, og det skal jeg derfor ikke dvæle ved. Men naar man nu gaar videre og udtrykkelig siger, at Loven kun angaar Læringsforholdet i bunden Næring, vil Følgen yderligere blive, at i alle Læringsforhold, som angaa Op læring til andre Næringer, have vi ikke nogen som helst gjældende Ret, hvis dette Forslag vedtages. De Læringer, som skulle uddannes i andre Næringer end bundne, kunne ikke behandles efter denne Lov og heller ikke efter andre Love; der vil slet ikke være nogen Ret i disse Forhold. Nu veed jeg vel, at man kan sige, at det mulig ikke behøver nogen saadan lovbestemt deklaratorisk Regel, idet man kan lade Forholdet ordnes ved Aftale; men jeg mener dog, at det er et Punkt, som bør overveies, om Læringer, der fæstes i andre Forhold end bundne Næringer, f. Ex. paa Landbrugets Omraader, i Meierier eller lignende, ikke skulle have nogen Ret, om de saa at sige skulle være fuldstændig rettløse.